

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Medizinische Collectanea - Cod. Rastatt 60

[S.l.], [16. Jahrh.]

Pro eodem consilium hyppoliti saluiani, practice medicine in almo romano
gymnasio publici professoris [...] Rome 27. Martij anno 68

[urn:nbn:de:bsz:31-300524](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300524)

Salvini, practice Medicing in Alma
Romano Gymnasio publicè professoris.

107

Cum nobilis puer Germanus, ætatis (ut
relatum est) x1 annorum, calido et picro
humore, maigrante, et delirato corpo-
ris habitu, in quibusdam, ac bonam letorati
studij deditus, in cubo ex parte, ac reliquis
non naturalibus, & ratione, ac puerili
aratu optimè institutus, cum à triennio,
absq[ue] quavis casitudine, et sine aliqua
causa pro et tantisper, in iudicio in diffi-
cultate seu diminutione, sinistrae auris auditum,
ita ut ex se magnas etiam manifestaret
vix possit audire. In reliquis vero sensi-
bus, ac in omnibus ad principatum mētro-
rum ex aliis partibus pertinentibus omnino
sua naturam se habet. Cum ab huiusmodi
difficultate auditus, nisi plurimum melioris

operta se pro usus futuri, qui et ultra et
puncti malicia et mundicia adhibuerunt, magis
liberari poterunt: imò et paucis habeldo,
madis (cum asseritur) in dictione quæ an:
re diminitu audiat, ex parte pressur in
magis doloris, sibilis, et grandinis, et
etiam in ipso capite. Cuius si mundici
sua, ut affectus doloris in dicitur reddunt,
quid in eo (sic ferre autem, quid flagrant:
dum, et quibus demum et maxime, tunc
per factus disciplinæ sentus, et asseritur
possit. Ut regitur hisse tribus que sunt,
radum respondendum ordine quo propositi
sunt, ab eis quæ naturaliter affectibus
qui in ipso manu fessissimi sunt, ex:
ordimur. Cui cum duo sunt, unus maxi
ma similitudo auris audiendi diffinitio, que
intra ab hinc annis capite, aliter utro

auris dextrae, aliqua etiam audiendi d.
 in unio, in quibusdam dicitur v. eorum or
 ta: Vtrum Symptoma est, ex illorum
 Symptomatum genere, quae sub lesa acti-
 onis actione, quae quidem actioes sunt
 in faciem le di solent, deprimantur, abla-
 tiore ~~et~~ in in unio. Dextrae auris (quae)
 per dicitur actio in in unio est, si
 in sine vero vbi in diminutione consti-
 & Xim tamen adeo ad ablativum (ut
 ex relatione (pass) accidit, ut ablatio:
 nis etiam quodammodo naturam referre videt:
 utur. Symptomata hae cum necessario
 uti in aliqua omnia, aliquam mor-
 bum cum eorum causam, sequuntur, qui
 nam in morbus (sicut per quosdam operum,
 ut cum in unio, si fieri poterit, ex
 pollamus, quo ex pulso, ipsa quae, qui nunc

mo labitur, antequam sint percepta. Verum
quod in aliqua parte corporis, et quod sit,
huc etiam pars inuestiganda videtur: quod
videtur absque vius notitia, ut cum de gustu
re, ut vultu cum curare possimus. Ut
autem facilius afferamus partem, neque offi-
dentem morbum deprehendimus, in memo-
riam revocare oportet, quod, quod ratio-
ne, auditus in nobis fit: qui cum
sensus sit, quod sensus in se ipso
qui, in primis pro seo agit in somnato,
sensus in nulla absque peculiari in som-
nato fit. Et cum deinde sentiat vir-
tute quod sit quod, etiam in se ipso au-
ditus in se non habet, Nam uti et
in una sententia, a eorum animarum
facientium omnium fonte, videtur.
At cum ita eorum, etiam in se ipso

familiarium, imperiumque, ut
in te expedita via, per quam faml.
tus hinc ab eo in ipsum miseris defen
sor, hinc quae deinceps via necessaria
est. Via autem hinc nervis sumis, à quibus
nervorum combit origines nasci, ac in intima
aliqua partium aurium sedem dederit, in
quam non protrusiva, illius ex hinc
comit portio attenuata ac in membranam
subans dagnans, cavilatur, sicut ut.
si in lam, quam tympanum vocant, est in
est in ea partium auditus in sensu. Quod
non in ex hinc, sed in maximo in hinc
Cum dixi de auris loco, ut facile ab ex
terno se dantur, collationi oportuit. Verum
cum hoc in sensu (sicut in reliqua aliorum
sensuum) ab exteriori et per oculos in hinc
o portio in hinc, si sensus hinc debet,
hinc hinc hinc hinc hinc hinc.

et magis in alio audiret, cum in
quandam conformari, per quam uox in
soni, propria audiret obo in utroque
partem in parte in sermone deferretur. Quibus
ita se habentibus, uox non per se
morbum, dicitur audiret diffinitur, cum
aut in famelico, aut in uirgine, aut in
in sermo, aut in exteriori meata, y/sermo.
Quod aut in famelico uirgine non sit, uel
ex se in uirgine, y cum una sit, non
solum satisfactionem omnia, (id est reliqua
cum animalium functione, famelico,
Verum etiam har omnes actiones heder,
que tamen uno dampno audiret, (id est uox
si habent, uti in pueris heder legere
Hoc etiam aliquid exterioris meatus ma-
lum, diffinitur hinc causam esse, opi-
nandum est. Nam si in sola obfusio
meatus hinc audiret et diffinitur, et

mihi fit, dicitur enim ad hoc diffinitivum,
ex sua obscuritate praeferre potest: quae
namque qualisvis obscuritas causa fit,
debetur esse ex longo & invidioso usu re-
morum, et vel maxime, cum de obscu-
ritate ipsa inchoata in lingua, et sine
et non ex illiusvis longitudine unproba,
usque in obscuritate sedam facile et op-
portunè inquiratur. Relinquitur ergo
tunc perquirendum esse morbum, vel in vi-
ceramento, vel in utroque. Et licet utrumque
vel densior factus, vel obscuritas, in
vitiis multum prohibens, & affectus mag-
nitudine, modo inquirere, modoque potest
inferre auditum solam. ~~Cum~~ Cum
tamen (ut scribitur) usque in auribus, usque
in capite, nullus ad se quavis sensus,
et si iniquitate nullum, utrumque

esse obstruendum. Et non solum nos,
nos esse, in interna capiti sed etiam
dico sic, ut undique partibus multo
munitus, ut ne usque intraret, alij
hinc adiacentibus partibus totam nosam
non sentiantibus, ut dantur adire
iusto sic, quod virtuti videtur
rationi haud non longum consonum
igitur non nos fallat opinio, in
ipsum auditorium affertur sed et
voluntate, quod non eius sic morbus, non
spontaneum esse. Tribus ergo existens
primus morbum generat, in tempore, in
la composita, alij videtur solatione: cum
ergo causa per se, utque supra
fuerit, aut male composita, aut
vires, in ipso auditorio in se, non
bonum morbum, causam esse existimo, ob

quum - d. noster pater. et in hunc modum
 audire - Sed id in solam intentionem
 mirandum puto; quod cum in hunc modum
 modo cum me, modo vero sine me experi
 retur, quia Cum paulo ante diximus
 ut in aere, ut in capite, ulla proprietas
 agnoscitur, auditivum potius in hunc
 modum, et naturalis affectum esse in hunc
 modo, eandem dignum esse. Et non minus
 intentionem esse ipsam, aut actionem sine, aut caliditatem
 et frigiditatem, aut passivum, ut sit
 ita et humiditas. non passivum et frigiditatem
 in se admodum agant, et actionem pri
 marie cause esse non solent, imago
 mundum non esse, tantum auxilium et
 nam aliqua naturam fuisse: actionem
 non esse utrumque ubi modum excessum,
 maxime actionem hunc, et dicitur in

Quod calidissimum esse in ea, idque non tantum
sed rationi admodum proxima consistens.
Hanc namque calorem per se non deprimimus,
à frigore utroque non plus equo aucta, di-
minuimus astricto. Quis enim de aqua acci-
mus, non deprimatur, sed diminuitur esse
audimus. Quam rem legimus Quiritas,
de dentis causa. Quia calorem in sequitur,
non maxima lesio (sive lesio, maxima est
esse ut ipsa calida intumescit non est
non est. Quid autem maxima morbos
caliditas hic non sic, et non patitur perire,
et namque nullus dolor, unquam nullus per nihil
calorem parvus in aere perire. Postquam
cum unquam in exteriori aere sedes, esse,
utrumque, et in interiori sic, facilius multum
maxime refrigerari, et maxime caliditate per-
sistit. Nam ubi conditum esse, aliter esse

et si situm, et si qd non dolor (non in
 nos aucta frigiditate qd caliditate u.
 mto) non frigiditate sensus ullus in eo
 sentiat. Curiam maxima hinc frigi
 duntis auctio si in sum aures, uti audire
 fieri solentia, si eadem sensus hinc
 adas hinc hinc offerit, ut non dolorum,
 non frigus ullum sentiat. Cum itaqz hinc
 nos et affertum sedem, audire namqz
 in serm, et merbum, in sum uen. (. frigi
 dum hinc in adinum mto, quod situm du
 sit non di mo oportet. Quod igitur atti
 ne ad dicitur aures in dicitur hinc, non
 et uenit si, et hinc, non solam qd hinc.
 in, non magis angustatur, sed ex uen hinc
 curari poterit, per non curandi, uen o.
 uen, de qua paulo in tra agamus. De alex.
 uen uen aures uen uen, hinc hinc hinc

est. Et non surdeat, quae sequitur
aut saltem annuam periret communi
viri q[ue] p[ro]p[ri]a in irradibili iuniora p[ro]p[ri]a
si in nro de p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ablatu[m] et sic
audiret, utq[ue] aliam et sic v[er]u[m] d[ic]it lo[m]o.
Verum cum Caietanus magnas ex in vni
feros sentit, et si vix, s[er]u[er]e aliquant[um]
nam nobis reliqua est. Vnde una q[ue] d[ic]it
opinionem, aut in etiam huius irradibili non
virescit, sed in v[er]sus quae tantum debet.
Et ut magis equis s[er]u[er]e (Deo adiuuante)
Sanitas infirmorum, magnus effectus est
viri, si v[er]o (quod d[ic]it auctoritas) infirmis
non p[ro]p[ri]a, huius tamen iactura in factu[m]
viri p[ro]p[ri]a. Sed iam ad curatiorem,
quam si p[ro]p[ri]a futuram esse p[ro]p[ri]a possu[m]
mas, d[ic]it auctoritas, nam in v[er]o p[ro]p[ri]a d[ic]it
d[ic]it, p[ro]p[ri]a. De p[ro]p[ri]a v[er]u[m] d[ic]it, 2° d[ic]it
Medicinis ad corpus uniu[er]su[m] p[ro]p[ri]a, 2°

et ultimo lo...
 differtur. Et cum de his...
 congruis et...
 rerum, quas...
 in...
 sionem...
 ubi...
 az. d. horum, diurnis, et...
 in...
 esse debet, et non nisi...
 abo, si...
 ni...
 unum...
 frigidum...
 Bom...
 or...
 tant...
 ni...
 Cap...

in omnibus / in his rebus, in quibus
in bonis cogitationibus, ac in bonis operibus
studium. Et quia audio bonam litteram
studii ipsam maxime deducere esse, alio
quodam ac remissius utatur. Repetitur
in maxime nota, sed bene conquirendum est,
circumdare ut singulis dicitur alius per
rationem assumpti tibi dicitur. Cibi quibus
vixi debet, non solum copiam aliam, ac
hunc unum quodammodo, non excedat,
sed boni etiam sui, ac conseruante factis
sine causa omnia neque fugienda sunt.
vixi, vixi unum bonum, alio et pariter:
fieri, utique quodammodo ac quodammodo, non et
exaltatione invidiosae, et capere invidiosae,
neque implere. His non quodammodo, vixi
corporis curatio neque dicitur, et curatio:
dicitur omnia non tamen) proprii et particulari,
ad hoc et hoc, curae dicitur debet. Primum

regitur corpus y/lum / in regim g...
 R^o de arborib^{us}, capsu^m m... ex l^o astro
 an 3v. m... et facit bolus equa
 caput & horam ante prandium. Dio p^o.
 g... exhibere hunc symp^l. R^o / y m...
 de berberis, de lupulis, Oximellis s. an 33
 de arborib^{us} l^o h^oij, capull. v. lupuli, ber
 beris facit in aqua an 3ij m... & / y.
 vapo, qm caput in aurore. Pote symp^l
 quinq^{ue} drachm exhibere, per gram h^o / y
 spulalis. R^o pitt. colicam 3ij, pitt. / y
 quinq^{ue} 30, m... pitt. - v. m...
 an p... caput & horam ante d...
 Pote bidum ab hoc purgare & p...
 legum in d... de arborib^{us} h^o m...
 R^o legum - s. subto m... 3, x...
 cinam^o ymbi 3ij. An berberis, an l^o h^oij,
 an lupuloru, an berberis an l^o h^oij facit
 in fusio l 24 hunc, dante bulli... p...

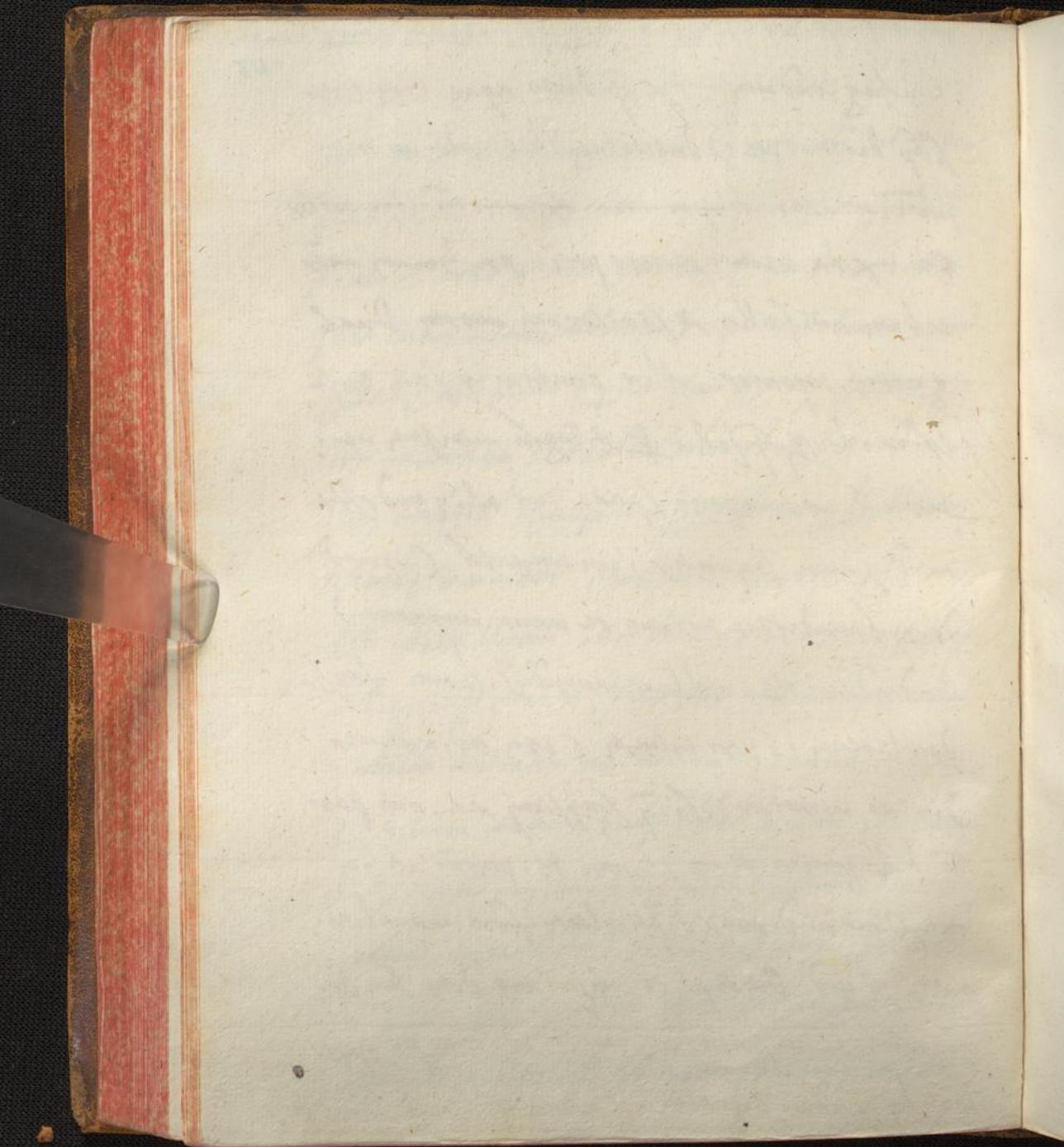
ad q̄ simpliciorum duntaxat & hinc, per se
colatur, prostratur & syrupis. Et illis dis:
cum hinc non dicitur colere prius dicitur:
nam versus in tot. x̄viii at̄ cor̄ elogatur,
ad q̄ syrupi m̄ds, et colatur, et prostratur
pro p̄m. Er̄it utrumq̄ duntaxat singulis
quatuor duntaxat parandum. Ratio autem
exhibendi h̄c er̄it, or̄ationis tempore per
horam autem duntaxat danda sunt ℥vi. ℥dij
syrupis p̄m calofacti, et si assumptis syrupis
dormiri possit, dormiat per duas horas,
postmodum sudorem detrahe, si sudaverit:
v̄it, sursum, et hora quinta post ep̄onem
syrupum p̄m danda. Er̄it p̄m duntaxat m̄ds
v̄it parvi pulli gallinarii elixi, et ℥v.
p̄m. Post 7. horas in p̄m duntaxat colatur in
l̄cto, et bibat alios ℥vi ℥dij syrupi
calofacti, m̄m̄m̄ in l̄cto & duas horas

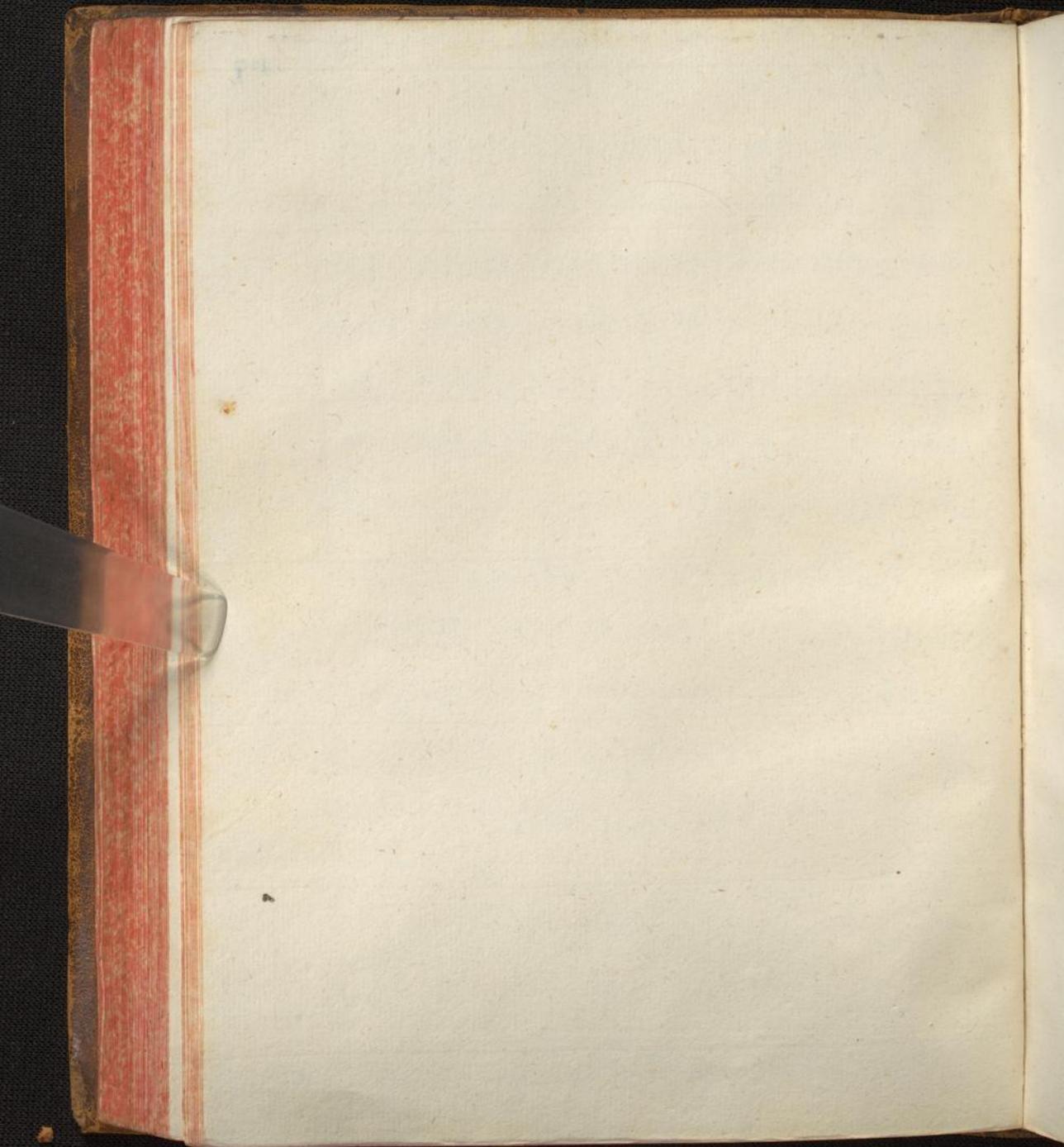
nisi alio fudor ad (re), surgat, et post dies
 duos hinc hinc ex utro, in qua quidem locum
 nihil aliud assumat. Et hinc panis bis in
 furno torri (quam bis coram us rannus) et
 Et hinc Vna exivata, quam Vna passum
 ap pellamus. Bebat autem hinc in prandis,
 hinc in cena 2^m hinc in dormium, absq^{ue} q^{ue}
 calafiat. hinc ordi^{ne} utitur, primis dormi
 debet, quibz transactis eundem sequitur
 nisi q^{ue} non singulis, sed solum alteris
 diebus, in prandio coram unidat, et
 hinc in cena, prandio bis coram
 et passulas, ubi in cena: sicut fere usq^{ue} ad
 diem viginti, viginti autem summo
 mane, loco sympi accipit has pilulas.
 Et pott. colicam colicam, et anarom
 an is informatur pott^{us} v. cum aqua
 velvire et capiat p^{er} hinc ante diem, sequenti
 die ab hac purgatione, in capiat diebus fin.

gentis alesh usm a carni, usm usm usm
in usm, cum in prandio q alios dnm lo
dno hysm as passulis: quibz comp lms,
rurrtatur rursus ad carnis usm, in
prandio duntaxat, singulis diebz ut in
principio faciendum iussimis, usm pite
quantur per alios dno dnm, post quos
die subsequenti, duntaxat rursus has pite.
lar. R. pite. s. in q hysm am am 35.
inferuntur pite v. cum aqua hysm,
et capias in aurora, desistatq ab usu
legij. Ad romam aduertens, ut illi rursus
ratur ad cibum solum quantitatim intra
mox regimine a nobis ante scripta per
ms aut quatuor menses. His ita cum:
nisi, cum reliquis est, ut ad rura
duntaxat mada. Vellam ego ut in primis
hys dno parantur ~~ad~~ mada. R. dno
amigd. am am, mada in hys, s. in

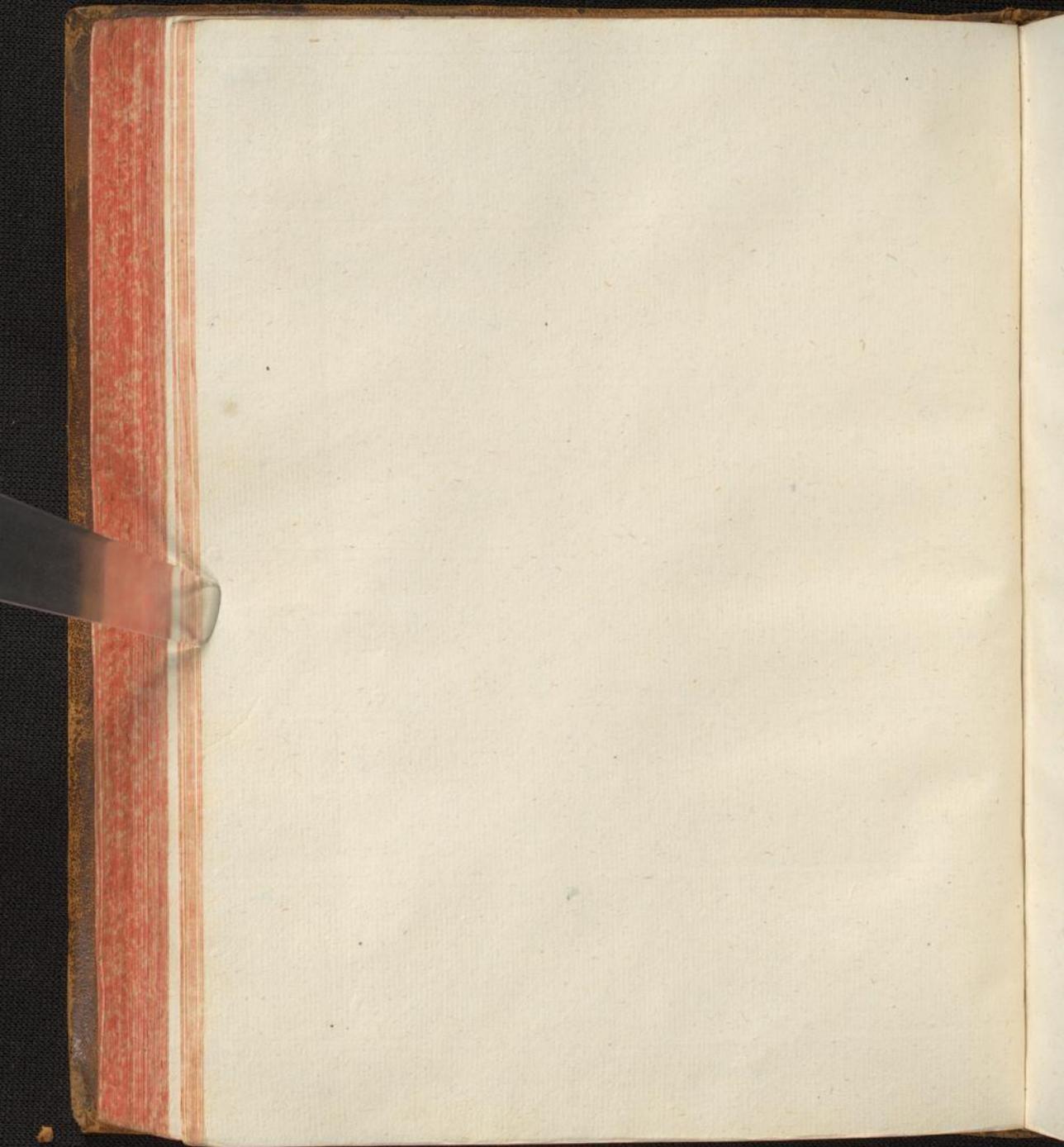
at tunc unum sicut, et per unum. 1711
paratis post purgationem factam, die 20 duntaxat
legni Junoniam assumit, hinc et spidys
calidus uti incipit, hoc est. s. modo.
Ex calafasum primum duntaxat, cum quo ex eo
suisum ferunt calafasum exa latius, per
in seris cuius in feror part ar latior
part o llam calido duntaxat plantis regas,
superior utru, ac angustior in aurem
intertatua, in dextram aurem ferri,
curvatur, duntaxat primum in dextera
quatuor guttas calide insillatur, et
duntaxat bumbis duntaxat, et illis eodem
modo, in aurem sinistram delato et unum.
per duntaxat vaporem, in eam duntaxat
quatuor guttas calidas et in dextera insilla
et oportet, ac ipsam bumbis operiri.
Esse hoc faciendum cum manu, per duntaxat
horas ante manducandum, cum uno et per

an 3j Cap hrtij, mirrullij, mus muscatij
an 3s. musci. 0. 3j; miter miter diligenti;
ter, et si fundantur in 3j iij at miter per
fidelissimij, et plures miter firmij, quo oia
sunt in vase vitreo paruo (quod boni am
sunt unum breuius uocant) optimi clauso, quod
ydem in fimo equo per quinq; dies et nocte
no maneat, deinde alambico (quod capel
lum uocant) super posito p balneum
Marij omnibus in uentris prope hinc clau:
sis dactylatur; at in uase vitreo, maxima
diligentia clauso seruetur. Huius atq; admi
rabilis mirrullis in hoc casu mouet et uisij
p horum miter ribum, dum gutti calidij
in si miter any aurum in stillantur, et miter
auris ipsa bombix occludatur, et in hoc
q bidio p stillandum erit p 15 dies, quo tempore
per completo, si miter p aurum in dicitur
in uase vitreo, et in uase vitreo clauso.

120

121

